

Oponentní posudek na disertační práci
pana Ing. Rostislava Koloucha

„Využití kvantifikace celospolečenských funkcí lesů v krajinném a územním plánování“.

Disertační práce pana Ing. Rostislava Koloucha „Využití kvantifikace celospolečenských funkcí lesů v krajinném a územním plánování“ řeší mimořádně aktuální problematiku. Práce obsahuje celkem 137 stran textu včetně literatury a pramenů, dále přílohy v rozsahu 65 stran obrazových příloh včetně map. Práce je rozdělena do 13 kapitol včetně seznamu citované literatury, příloh a přílohy CD. Seznam citované literatury je rozsáhlý, obsahuje přes 140 aktuálních citací, naší i zahraniční literatury.

Celkové uspořádání (obsah) práce je vyvážený, jednotlivé kapitoly odpovídají svým rozsahem sledované problematice.

Zhodnocení, jak DP splnila zadaný cíl a zda byla použita vhodná metoda.

Cíl práce je formulován v kapitole 2. na straně 9.

Cílem disertační práce bylo dokladovat na praktických příkladech využitelnost a aplikovatelnost kvantitativního hodnocení celospolečenských funkcí lesů v krajinném a územním plánování, ve zvoleném zájmovém území v blízkosti brněnské aglomerace, pomocí metodiky Vyskot, I. et al. vypracované na Ústavu tvorby a ochrany krajiny Lesnické a dřevařské fakulty MZLU v Brně v rámci státního projektu MŽP ČR „Kvantifikace a kvantitativní hodnocení celospolečenských funkcí lesů ČR jako podklad pro jejich oceňování“ (1996 – 2003).

Nezbytným krokem při zpracování výsledků bylo využití technologie GIS, která je dnes již standardem v procesu krajinného a územního plánování.

Disertační práce splnila zadaný cíl.

Metodický postup při zpracování disertační práce vychází a navazuje na metodiku Vyskot, I. et al. vypracovanou v rámci státního projektu MŽP ČR „Kvantifikace a kvantitativní hodnocení celospolečenských funkcí lesů ČR jako podklad pro jejich oceňování“ (1996 – 2003), na níž dále navazují kroky vlastního řešení daného tématu. Metodika je založena na ekosystémovém pojetí, je vhodně použita a je věcně správná a srozumitelná.

Posouzení výsledků disertace s uvedením konkrétního přínosu doktoranda

Výsledky disertační práce jsou v kapitole 8, která je nejobsáhlejší. Analýzy spolu s grafickým vyjádřením hodnot reálných potenciálů a efektů celospolečenských funkcí lesů, kategorizací jednotek rozdělení lesa podle reálných potenciálů celospolečenských funkcí lesů, prognózou vývoje hodnot reálných efektů celospolečenských funkcí lesů a 3D vizualizací představují vlastní výsledky práce. Velmi cenné a názorné jsou předkládané výsledky sloužící jako ukázky využití metodiky kvantitativního hodnocení celospolečenských funkcí lesů v praktických situacích plánovacího procesu.

Konkrétní přínos výsledků práce doktoranda je, že presentované rozsáhlé analýzy se vážou k jednotlivým celospolečenským funkcím lesů a prvkům krajiny mezi nimiž byly identifikovány následující vazby, případně jejich kombinace:

- ekologicko-stabilizační funkce – ÚSES, chráněná území,
- hydricko-vodohospodářská funkce – vodní plochy, vodní toky, vodní zdroje, PHO
- sociálně-rekreační – obytná území, rekreační území
- zdravotně-hygienická – obytná území.

Přínos disertační práce je jak v krajinářské praxi, tak i ve výzkumu, vstupní data disertační práce je možno aktuálně doplňovat, aktualizovat i podle případně se měnících přírodních podmínek, včetně globálních klimatických změn.

Aktuálnost a význam disertační práce pro praxi, nebo rozvoj vědního oboru

Disertační práce Ing. Rostislava Koloucha řešila aktuální problematiku na mimořádně exponovaných lokalitách v blízkosti brněnské aglomerace, kde je i značný rozsah zvláště chráněných území.

Praktické využití disertační práce vidím v možnosti jejího přímého uplatnění a prosazení ve vztahu ke krajinnému a územnímu plánování. Výsledky disertační práce najdou uplatnění i v tvorbě rámcových směrnic hospodaření v Oblastních plánech rozvoje lesů, ale i tvorbě lesních hospodářských plánů s cílem posílení žádoucích celospolečenských funkcí lesů na žádoucích lokalitách i regionech.

Pro rozvoj vědního oboru bych doporučoval využít celou řešenou problematiku v disertační práci pro výuku studentů, ale i pro případné kurzy pořádané pro pracovníky státní správy lesů a pracovníky státní správy ochrany přírody i pro projektanty řešící obdobnou problematiku. Navrhovaná metodika může být vhodným podkladem pro rozhodování orgánů státní správy, respektující specifika celospolečenských funkcí lesů.

Přes nesporný přínos doktorandky žádám o objasnění:

1. Mohou současné klimatické změny na našem území v ČR ovlivnit stávající skladbu a vitalitu dřevin a keřů v příměstských rekreačních lesích, lze se tomu bránit? Lze předpokládat, že se zde může vyskytovat na některých Vámi sledovaných územích větší výpar, než jsou současné srážkové úhrny.

Zhodnocení disertační práce

Předložená disertační práce Ing. Rostislava Koloucha „Využití kvantifikace celospolečenských funkcí lesů v krajinném a územním plánování“ je první prací tohoto druhu poskytující komplexní analýzu veškerých podkladových dat (taxačních charakteristik LHP, OPRL, přírodních a technických limitů, územního plánu ...), úpravu jejich struktury, formátu a manuálně-automatizované zpracování databáze taxačních charakteristik za účelem přiřazení funkčních hodnot celospolečenských funkcí lesů jednotkám rozdělení lesa, tak aby bylo možné jejich využití v krajinném a územním plánování. Široké uplatnění práce vidím i ve státní správě MZe. ČR i MŽP a v řadě dalších profesí.

Je třeba vysoce ocenit i nevšední píli a pracnost na zdárné vyhotovení práce, včetně studia značného rozsahu naší i zahraniční literatury. V předložené práci je zřetelná aktivní spolupráce i se školitelem Prof. Ing. Iljou Vyskotem, CSc., což je třeba rovněž ocenit.

Ing. Rostislav Kolouch ve své disertační práci splnil požadované cíle při použití rozšířené metodiky navazující na práce Prof. Ing. Ilje Vyskota, CSc. a kolektivu Ústavu tvorby a ochrany krajiny MZLU v Brně a dále vyhotovené na základě studia naší i zahraniční literatury. Doktorand prokázal předloženou disertační prací svou schopnost samostatně a tvořivě řešit problematiku využití kvantifikace celospolečenských funkcí lesů v krajinném a územním plánování. Ovládá metodiku vědecké práce a zohledňuje v ní vědecké i praktické aspekty.

Disertační práce Ing. Rostislava Koloucha **vyhovuje** požadavkům na doktorskou disertační práci a **splňuje** podmínky pro konání obhajoby, proto ji **doporučuji** k obhajobě.

V Brně 27. srpna 2007

Doc. Ing. Rudolf Bagar, CSc.